

El futur d'Europa

Les últimes estadístiques italianes confirmen la caiguda demogràfica i els profunds canvis sociològics

Foto inquietant d'un país vell

EUSEBIO VAL
Roma. Corresponsal

Va ser tota una metàfora que una de les notícies més destacades a Itàlia, dijous, fos l'arribada a l'aeroport romà de Ciampino d'un avió especial que transportava 31 nens congoleesos adoptats per 24 famílies italianes. Els petits havien quedat bloquejats al seu país, durant mesos, per problemes burocràtics. Els mitjans italians es van entendre amb la benvinguda a les criatures. La jove ministra Maria Elena Boschi –soltera i sense fills–, anava a l'avió i va baixar les escaletes, somrient, amb dos nens agafats per la mà.

Una altra notícia simultània, aquesta vegada inquietant, la va donar l'institut italià d'estadístiques (Istat). L'última foto demogràfica del país confirma l'imparable envelliment, un

Les estrangeres ja tenen menys fills, però encara compensen la fecunditat, molt baixa, de les italianes

procés amb conseqüències socials i econòmiques potencialment molt greus, com, per exemple, el risc d'insostenibilitat de les estructures sanitàries i del règim de pensions.

El nombre de naixements ha caigut al nivell més baix des de després de la Segona Guerra Mundial. El 1995 s'havia arribat al mínim i després les xifres es van recuperar una mica –gràcies a la presència de dones joves estrangeres–, però el 2003 s'ha superat aquell rècord de poca natalitat establert 18 anys enrere. Els demògrafs atribueixen el fenomen a canvis socials i, sobretot, a la crisi econòmica, que porta les persones a adoptar estratègies defensives per no complicar encara més la seva situació. Aquell pic de més d'un milió de naixements, el 1964, queda molt lluny. Ara s'arriba a la meitat.

Les dones a Itàlia tenen, de

Una dona abraça un dels nens congoleesos adoptats que van arribar dijous a Roma

RICCARDO DE LUCA / AP

mitjana, 1,42 fills. Però les autòctones són menys fèrtils: 1,29 fills. La mitjana puja gràcies a les estrangeres (2,37 fills), tot i que amb tendència decreixent. La població forana més significativa a les regions del nord fa que la mitjana de natalitat allà sigui superior a la del sud, al *Mezzogiorno*.

Un fenomen paral·lel que contribueix a la decadència demogràfica italiana és l'emigració. No es produeix l'èxode massiu de població, cap a altres països

d'Europa i cap a Amèrica, que hi va haver en algunes fases del segle XX, però s'observen tendències preocupants. Uns 100.000 italians menors de 35 anys –i amb un alt percentatge de titulats universitaris– han emigrat al llarg dels darrers cinc anys. Per primera vegada en molt de temps s'estima que aquest any el saldo migratori serà negatiu. Seran més les sortides del país que les arribades. Els joves italians són flexibles a l'hora d'escollir les destina-

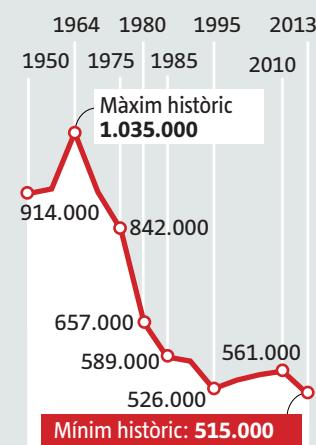
cions. En els últims anys hi ha hagut molta emigració a la Xina, Rússia i països de l'est.

Itàlia continua sent un país amb una taxa baixa d'ocupació laboral de les dones. Assoleix el 46,5%, 12 punts menys que la mitjana de la Unió Europea. I, tot i això, amb la crisi, augmenten les famílies en què la dona és l'única amb ingressos fixos. En aquesta situació es troba el 12,2% de les cases.

La crisi ha provocat que la fa-

Alarma demogràfica

Evolució dels naixements

LA VANGUARDIA

TAXA DE FECUNDITAT

1,42

FILLS PER DONA

ESPERANÇA DE VIDA

HOMES	DONES
79,6	84,4
ANYS	ANYS

100.000

joves (menors de 35 anys) han emigrat en els últims 5 anys

mília, en nombrosos casos, es reagrupi, es faci més gran, a causa de fills que tornen a viure amb els pares perquè han perdut la feina o s'han divorciat.

Les estadístiques detecten que la compra de medicines i la despesa en tractaments sanitaris ha disminuït com a conseqüència de la crisi, amb un percentatge significatiu –fins al 15% de la població al sud– que reconeix que ha renunciat a atenció sanitària per raons econòmiques.●